

OBJECTIU GENERAL I LÍNIES ESTRATÈGIQUES DEL PLA.
QUADRE-RESUM D'ESTRATÈGIES, OBJECTIUS, SUBOBJECTIUS I MESURES

Novembre 1989

PLA ESTRATÈGIC BARCELONA 2000

SUMARI

1. L'objectiu general i les línies estratègiques del Pla.

2. Primera línia estratègica: configurar Barcelona com a un dels centres direccionals de la macroregió.

3. Segona línia estratègica: millora de la qualitat de vida i del progrés de les persones.

4. Tercera línia estratègica: potenciació industrial i de serveis avançats a l'empresa.

Annex. Quadre-resum d'estratègies, objectius, subobjectius i accions.

OBJECTIU GENERAL I LÍNIES ESTRATÈGIQUES DEL
PLA ESTRATÈGIC BARCELONA 2000

1. L'objectiu general i les línies estratègiques del Pla

1. En el marc dels escenaris del futur, que ens aporta l'anàlisi de l'entorn efectuat, i amb les possibilitats que es deriven de l'evolució de les potencialitats i les debilitats de la ciutat, cal definir l'objectiu general que es pretén assolir amb el Pla Estratègic Econòmic i Social Barcelona 2000.
2. Aquest objectiu, lògicament, s'ha de formular, també, d'acord amb el model de ciutat que es vol. El que es vol és una ciutat que asseguri el benestar econòmic i social dels seus habitants, amb una qualitat de vida a l'alçada d'allò que permeten les modernes tecnologies, el serveis i la qualitat de l'entorn.
3. Ateses les potencialitats de Barcelona, la configuració d'una metròpoli dinàmica amb una forta base econòmica derivada del seu component industrial es podria consolidar si s'actua sobre els nous factors de competència que regeixen i que es poden preveure de cara al futur: «formació —una bona base de serveis— d'infraestructures».
4. La seva posició geogràfica, marítima, juntament amb el seu pes econòmic permeten de pensar en una bona zona de distribució de mercaderies en una àrea en la qual el tràfic tendirà a augmentar.
5. La proximitat i les bones comunicacions amb unes ciutats de menys dimensió però amb una dinàmica molt notable configuren una regió europea natural sobre la qual es pot pensar a incidir a fi d'augmentar les potencialitats globals per la via de la cooperació.
6. Se'ns presenta, per tant, l'oportunitat d'ordenar el nostre dinamisme econòmic i social en el marc d'una de les noves regions europees que es configuren amb un paper important en el futur d'Europa i d'incidir-hi positivament aportant una notable tradició i una realitat industrial com a element potent de la zona.
7. És molt possible, d'altra banda, que la nova dinàmica empresa pels països de l'Est d'Europa empenyi la necessitat d'estrènyer aquests tipus de cooperació regional europea amb l'objectiu de no minvar les tendències equilibradores que s'estaven palesant darrerament en el marc nord-sud de la Comunitat. En aquest sentit, caldrà treballar per mantenir l'anomenat arc de la Mediterrània sud-occidental com un dels eixos de creixement d'Europa.
8. La continuació del creixement econòmic que es preveu constitueix una altra oportunitat per endegar, continuar i aprofundir en les transformacions econòmiques i socials que s'han anat produint d'uns anys ençà.
9. El paper de les ciutats en la prestació de tot tipus de serveis ens mostra, també, l'oportunitat d'abordar la remodelació de l'àrea de Barcelona configurant-la com la veritable ciutat que és realment.
10. Amb aquestes reflexions prèvies el Consell General del Pla aprovà com a objectiu general del Pla: *consolidar Barcelona com una metròpoli emprenedora europea, amb incidència sobre la macroregió on geogràficament se situa; amb una qualitat de vida moderna; socialment equilibrada i fortament arrelada a la cultura mediterrània.*
11. Aquest objectiu constitueix, en definitiva, un dels elements del model de ciutat al qual es vol accedir en el decurs dels propers anys. El seu significat és el següent.
12. *Metròpoli europea.* La ciutat, entesa com a centre de producció i distribució de serveis i com a espai per viure i treballar en un marc europeu, no està ordenada com a tal. Moltes administracions públiques i de serveis hi actuen dificultant la coherència i l'eficàcia de la seva programació. En definitiva, amb perjudici de les actuacions econòmiques que s'hi duen a terme i de la qualitat i confort de vida dels seus habitants. Si un dels condicionants d'una ciutat és, entre d'altres, les seves fàcils comunicacions des de tots els seus punts, Barcelona encara no ha assolit la qualificació de metròpoli en un marc europeu. És, per tant, una part important de l'objectiu general del Pla Estratègic.

13. *Metròpoli emprenedora europea.* Això implica dues consideracions diferents, bé que complementàries. En primer lloc, metròpoli emprenedora. Metròpoli que genera recursos suficients per al progrés econòmic i social del seus habitants. En segon lloc, metròpoli emprenedora europea. El marc europeu és la referència per a la producció del nostres béns i serveis.

14. Aquesta part d'objectiu té una sèrie d'exigències: a) reforçar la nostra base de serveis avançats per consolidar la competitivitat de la base industrial de què disposem; b) reforçar els nostres esquemes de formació a tots els nivells com a element clau per apropar-nos a la mitjana de la productivitat europea; c) reforçar els nostres esquemes tecnològics, de generació i de transferència; d) reforçar els canals i les vies de la comunicació i de la informació; e) reforçar una sèrie d'activitats de serveis amb certes potencialitats inicials (disseny, software, àudio-visuals, sanitat, turisme i comerç); f) atreure seus internacionals d'empreses, organismes i institucions de caràcter nacional o internacional; g) optimitzar l'accessibilitat de Barcelona i la vertebració amb el seu entorn com un dels elements de competitivitat econòmica fonamentals. Aquesta accessibilitat s'ha d'entendre en el seu doble sentit: accessibilitat interna i externa.

15. *Metròpoli emprenedora europea amb incidència sobre la macroregió on geogràficament se situa.* En el seu dia, les empreses privades van superar el seu tradicional aïllacionisme per adoptar les estratègies de la cooperació (en molts i variats camps) com a un dels instruments més valuosos de la seva capacitat de competència i, per tant, de la seva capacitat de progrés. Ara, les ciutats han d'iniciar el mateix camí des del moment que es plantegen, com les empreses, la possibilitat de competir entre elles per atreure inversions i per assegurar, també, el seu progrés i, amb ell, el dels seus ciutadans. No es tracta d'exercir una capitalitat de l'àrea. La cooperació vol dir una altra cosa. Vol dir, exactament, ser un dels seus eixos direccionals, estimular els fluxos d'intercanvis, definir estratègies —certes estratègies— de cara a l'interior i l'exterior de l'àrea i progressar conjuntament

estimulant les potencialitats de cada un dels seus components i d'aquests amb les altres regions amb les quals també es relacionen.

16. *Metròpoli europea amb qualitat de vida moderna.* Les actuacions sobre el medi ambient són una de les claus del futur de les societats. I, en aquest sentit, les actuacions sobre la contaminació, els sorolls i les aigües són fonamentals. Però també ho són les bones comunicacions i el trànsit, els bons serveis públics, la disponibilitat d'habitatges assequibles, els espais culturals, esportius i d'esbarjo, les places i els carrers, el nivell de formació i de civisme i els serveis personals dels seus habitants.

17. *Metròpoli socialment equilibrada.* Si bé el terme equilibri no és el més adient per definir les realitats socials actuals, sembla correcte com a indicatiu d'una tendència a defugir els extrems. La formació, a tots els nivells però de manera especial en les etapes inicials dels infants, és l'instrument clau de la lluita contra les desigualtats socials, actuals o futures. L'accessibilitat als espais culturals, socials i d'esbarjo com a garantia de participació ciutadana és un altre element bàsic en aquesta part de l'objectiu. A més, cal tenir present, en aquest terreny: a) el disseny policèntric de la ciutat, òbviament amb independència d'un centre cívic potent que caracteritza la gran ciutat, però amb nuclis d'altres centralitats; b) una oferta d'habitatges adient per a tots els ciutadans; c) una oferta potent de serveis públics, benestar social i sanitat; d) optimització de la xarxa de transports de tal manera que es facilitin les relacions diàries entre residència i lloc de treball; e) preveure els problemes del pròxim futur: més gent gran, més immigració; f) establir els canals de diàleg adients per al progrés de la ciutat.

18. *Metròpoli arrelada en la cultura mediterrània.* Creativitat, art, disseny, formes de vida, gastronomia, patrimoni artístic i històric, esbarjo, vegetació, barris, passeigs, aire lliure, mar, muntanya... configuren un conjunt d'elements clau per a garantir un tipus de qualitat de vida, de benestar social, de vida que cal fer progressar en el model de la ciutat que volem. Aquests elements donen una base adient per a assolir

l'objectiu del Pla, a la vegada que aporten a Barcelona i a la seva àrea un element diferencial notable en la seva capacitat de creixement i de progrés, d'acord amb la seva tradició i la seva significació en la història de Catalunya. L'esforç que suposa el Pla implica completar aquesta base amb la culturalització de les tecnologies, amb la potenciació dels sectors de creativitat punta de la ciutat, amb la disposició d'espais, instruments i infraestructures que permetin la participació en els debats ciutadans i la creació espontània de noves activitats culturals i cíviques.

19. Per adoptar aquest objectiu general del Pla, calia determinar els elements clau que havien de permetre, amb el seu efecte multiplicador, la seva realització efectiva. Les tres línies estratègiques vinculades i que formen part d'aquest objectiu general han estat prioritzades d'acord amb les propostes fetes per les comissions tècniques i els successius debats que se'n derivaren. Creiem que el seu nombre ha de ser forçosament limitat per tal d'assegurar el posterior seguiment.

2. Primera línia estratègica: configurar Barcelona com a un dels centres direccionals de la macroregió

20. Amb l'establiment d'aquesta línia estratègica es pretén d'orientar les principals accions necessàries per donar forma a la metròpoli de Barcelona i considerar-la com a un dels eixos bàsics d'aquesta macroregió europea que pot integrar Tolosa, Montpeller, Saragossa, València, Ciutat de Mallorca, juntament amb Barcelona.

21. Tenint molt present l'equilibri metropolità, la línia se centra molt en l'acabament de les infraestructures d'accessibilitat interna i externa de Barcelona i en la potenciació de les infraestructures de telecomunicacions com a camins bàsics per a la circulació de persones, béns i serveis de tot tipus. És, sens dubte, un dels pilars fonamentals per aconseguir la part de l'objectiu general del Pla que pretén de dotar amb els mitjans administratius i físics necessaris el territori on es desenvolupa la vida social i econòmica de la ciutat.

22. Aquesta línia de treball és, a més, fonamental en el procés d'elaboració del Pla Territorial de la Regió I i en tot el procés de redefinició de la política de cooperació entre els municipis limítrofs amb Barcelona.

23. El caràcter estratègic d'aquesta línia d'actuacions és remarcat per la seva incidència sobre tota l'activitat econòmica que es desenvolupa a l'àrea i sobre la qualitat de vida dels seus habitants. Així mateix, es considera una línia clau per a la modernització dels sectors productius i per aportar la necessària flexibilitat que demanden els nous esquemes de treball.

3. Segona línia estratègica: millora de la qualitat de vida i del progrés de les persones

24. S'ha vist en l'anàlisi de l'entorn com l'ensenyament i la formació, a tots els nivells, es converteixen en la clau de l'equilibri social. I també s'ha vist com la ciència i la tecnologia han adquirit una importància cabdal en l'actual i futura dinàmica del món econòmic. La protecció del medi ambient, d'altra banda, es relaciona cada cop més al progrés econòmic com un dels components més vinculats a la viabilitat social i cultural del món actual.

25. En aquest sentit, el Pla vol remarcar que el progrés social —el progrés de les persones— no és un element residual que s'ha d'adaptar millor o pitjor a l'evolució del progrés econòmic sinó que és un dels seus components essencials. A hores d'ara, no podem parlar ja de «problemes socials». Cal parlar de la viabilitat ecològica i de la viabilitat social que fa possible el creixement econòmic. Amb la prioritització d'aquesta línia estratègica, per tant, es pretén d'actuar amb una selecció d'objectius específics i d'accions que han de garantir la viabilitat del Pla des de la vessant humana. És clar, d'altra banda, que difícilment assoliríem l'objectiu que ens hem proposat —Barcelona Metròpoli Europea— sense una qualitat de vida que respongui a estàndards europeus, tant pel que fa al medi com a la formació i a la cultura.

26. Quatre són els objectius específics que es preveuen: la millora del medi ambient, que inclou, a més d'altres mesures, alguna tan significativa com és

la de l'ordenació del trànsit privat i la potenciació d'un transport públic; la potenciació de la formació i la investigació com a resposta als actuals reptes de la tecnologia, però també com a camí per actuar sobre els equilibris socials en l'edat escolar; el tercer objectiu específic —millora de l'equilibri social— preveu, a més, la problemàtica dels habitatges socials; i, en darrer terme, la línia inclou una sèrie d'actuacions sobre les infraestructures culturals de la ciutat.

4. Tercera línia estratègica: potenciació industrial i de serveis avançats a l'empresa

27. Amb aquesta línia de treball es pretén d'assegurar la part de l'objectiu general del Pla que es refereix a Barcelona Metròpoli Emprenedora. Òbviament, es relaciona amb la segona de les línies estratègiques —viabilitat econòmica/viabilitat social— i amb la primera, pel que fa a la competitivitat pròpia dels factors infraestructurals de base.

28. El fonament de la línia s'ha de cercar en la necessitat de potenciar una sèrie de serveis avançats a les empreses en la creença que sense ells se'ns farà difícil de mantenir el dinamisme del nostre teixit industrial i la dinàmica econòmica, en general.

29. Amb aquesta idea es plantegen tres tipus d'actuacions. En primer lloc, cal disposar d'unes certes infraestructures que facilitin l'activitat de les empreses. Les empreses necessiten, avui dia, fires de mostres funcionals, facilitats per celebrar congressos i convencions, disposar d'informació ràpida sobre mercats estrangers, trobar centres de negocis que els facilitin la identificació de certs serveis avançats... En un segon objectiu específic, el Pla insisteix en el foment de la innovació tecnològica com un dels elements clau del desenvolupament econòmic i social de la ciutat. Les vies d'actuació, en aquest terme, inclouen la creació de centres de difusió tecnològica i, sobretot, una potenciació de l'assessorament tecnològic sectorial vinculat a les universitats o altres centres com poden ser certs instituts tecnològics sectorials. En darrer terme, el Pla té una sèrie de propostes relatives a certs tipus de serveis que valdria la pena d'estimular atesa la bona disponibilitat que la ciutat hi té.

30. En el quadre resum que s'acompanya es poden veure les relacions que s'estableixen entre els diferents elements que componen l'objectiu general del Pla i les seves tres línies estratègiques. Relacions que es deriven del treball bàsic de les comissions tècniques i de les seves propostes finals.

Quadre-resum d'estratègies, objectius, subobjectius i accions

Estratègies	Objectius	Subobjectius i accions
A. Configurar Barcelona com un dels centres direccionals de la macroregió.	1. Inserir Barcelona en la xarxa d'eurociutats i aglomeracions metropolitanas d'arreu del món.	Subobjectiu: millorar l'accessibilitat externa de Barcelona. Sistema aeroportuari 1.1 Ampliació de les infraestructures i nova gestió de l'aeroport de Barcelona amb participació d'altres agents institucionals i econòmics, per tal de consolidar-lo com el nucli de comunicacions del sud d'Europa. Sistema ferroviari 1.2 Accelerar els projectes de vinculació ferroviària a Europa (ample de via i TAV) en els trams Frontera-Barcelona-Madrid-València. Sistema portuari 1.3 Ampliació i especialització de l'oferta portuària de Barcelona. 1.4 Gestió portuària integrada dels sistemes de despabx, desduanament i intermodalitat. Sistema viari 1.5 Completar la xarxa de grans itineraris viaris de Catalunya (interior, Pirinenc i Pimorent). Subobjectiu: millorar l'accessibilitat interna del territori. 2.1 Arribar a un mínim de 120 km de les línies de metro. 2.2 Redissenyar les línies d'autobusos metropolitans amb complementaritat amb la xarxa de metros, tot reforçant el caràcter ortogonal i establir un sistema de bus-exprés per als cinturons. 2.3 Aconseguir el funcionament de l'expres regional. 2.4 Aconseguir una autoritat única del transport. 2.5 Millorar les autopistes i autovies d'accés, amb especial atenció a la seva connexitat, de tal manera que actuïn com a veritables vies urbanes de l'àrea metropolitana i augmentin la capillaritat de les entrades a la ciutat. Subobjectiu: crear una infraestructura d'informació i de telecomunicacions adequada a la demanda de l'any 2000. 2.6 Garantir el ple funcionament de la xarxa bàsica de telefonia de la ciutat en el període 1989-92. 2.7 Modificar les estructures de la xarxa i les centrals perquè, tant per cable com per distribució per ones, tecnològicament sigui possible la instal·lació dels serveis de valor afegit de nova creació i la generalització dels serveis actuals. 2.8 Assegurar per a l'any 2000 la suficient disponibilitat de línies de la Xarxa de Serveis Integrats (XDSI) i de telefonia mòbil, automàtica i personal. 2.9 Propiciar el desenvolupament reglamentari per a la implantació de serveis en tota realització d'infraestructures i d'habitatges a Catalunya. 2.10 Assegurar per a l'any 2000 la implementació experimental de xarxes de banda ampla a la Regió I. 2.11 Implantar la distribució de TV per cable. Subobjectiu: equilibrar el territori metropolità. 2.12 Implantar les 10 Àrees de Nova Centralitat de Barcelona i 10 més a l'àrea metropolitana. 2.13 Realització dels PERI en estat de tramitació. 2.14 Crear un instrument de gestió coordinada, a escala metropolitana per a la promoció de sòl. 2.15 Consolidar el patrimoni natural de 10.560 ha de titularitat pública. Subobjectiu: recomanacions per al Pla Territorial de la Regió I. 2.16 Aconseguir el reconeixement institucional de la realitat social, econòmica i urbanística de l'àrea metropolitana en el marc del planejament de la Regió I. 2.17 Determinar els centres direccionals de la Regió I. 2.18 Aplicació del Pla de Costes i sanejament. 2.19 Reserva de sòl per a polígons industrials i d'altres parcs d'activitats. 2.20 Aparcaments en origen, residencials i de dissuasió. 2.21 Retirada de la línia fèrria per darrera de la línia de costes. 2.22 Introduir en el Pla Territorial els elements del Pla Estratègic que afectin el territori. 2.23 Assegurar l'acompliment de la normativa de la CEE en matèria d'impacte ambiental, urbà i ecològic en tota obra pública d'infraestructura.
	2. Vertebració de l'entorn metropolità.	

Estratègies	Objectius	Subobjectius i accions
B. Millora de la qualitat de vida i del progrés de les persones.	3. Millora del medi ambient.	Subobjectiu: reducció dels actuals nivells de contaminació. 3.1 Reducció de l'impacte acústic d'origen viari i industrial, per mitjà d'una normativa i la incorporació de barreres contra el soroll. 3.2 Reducció del nivell de contaminació atmosfèrica, industrial i de vehicles. 3.3 Dissuasió del trànsit mitjançant la no utilització de l'automòbil i la potenciació del transport públic, tot afavorint la delimitació de zones restrictives a l'ús del transport privat. Subobjectiu: assegurar els recursos hídrics. 3.4 Sanejament de la qualitat de l'aigua mitjançant recol·lectors, depuradores i programes de tractament i d'eliminació dels residus sòlids industrials. 3.5 Augmentar la garantia del subministrament d'aigua. Subobjectiu: millora en el tractament i eliminació dels residus sòlids. 3.6 Augmentar la capacitat incineradora i de reciclatge de residus. 3.7 Planificar una alternativa al Garraf. Subobjectiu: formació. 4.1 Creació d'un o diversos centres de formació permanent en tecnologies avançades, vinculats a les escoles de Formació Professional i a l'INEM, així com també amb els centres de difusió tecnològica. 4.2 Promocionar la ubicació de centres i equipaments per a la investigació, mitjançant la constitució d'un parc científic vinculat amb les universitats. 4.3 Potenciar els programes de postgrau relacionats amb les necessitats del mercat de treball. Es tractaria d'incrementar l'especialització dels recursos humans a les tecnologies més avançades. 4.4 Incrementar el pes de la línia de cooperació universitat-empresa-societat. 4.5 Creació d'un institut per a la Formació Professional, amb la participació de totes les entitats associatives i institucions afectades, per a la coordinació, la col·laboració i la planificació conjunta de la formació professional, reglada i per a l'ocupació. Subobjectiu: millora de l'equilibri social. 5.1 Assegurar una oferta accessible d'habitatges. 5.2 Millora dels resultats escolars per origen social i territorial. 5.3 Aplicar els plans integrals per als barris més necessitats de Barcelona que prevegin la problemàtica de la desocupació, particularment entre els col·lectius de joves i dones.
	4. Potenciar, a tots els nivells, la formació i la investigació com a mitjà per al progrés.	
	5. Augment i abast de les oportunitats socials en matèria d'habitatge i de formació.	
	6. Prioritzar les infraestructures culturals.	6.1 Disposar dels equipaments culturals que consolidin Barcelona com a capital de Catalunya i incrementin la seva projecció internacional. 6.2 Fer accessible la cultura a tots els ciutadans metropolitans. 6.3 Potenciar la cultura científico-tècnica i aconseguir un equilibri en la cultura artística. 6.4 Promocionar Barcelona com a mercat d'art i d'avantguarda cultural.

Quadre-resum d'estratègies, objectius, subobjectius i accions

Estratègies	Objectius	Subobjectius i accions
C. Potenciació industrial i de serveis avançats a l'empresa.	7. Creació de les infraestructures bàsiques per als serveis avançats, diferents de les viàries i les de telecomunicacions.	Subobjectiu: infraestructures de suport bàsic a l'empresa. 7.1 Creació de centres de negocis. 7.2 Desdoblament de la Fira de Mostres, per facilitar els salons de grans dimensions ja consolidats. 7.3 Construcció del Palau de Congressos. 7.4 Centre de distribució del sud d'Europa a través de la ZAL Portuària, la terminal de càrrega aèria, i els Centres Integrals de Mercaderies (CIMS) del Vallès i el Baix Llobregat. 7.5 Creació d'un o diversos Parcs d'activitats a l'àrea metropolitana de Barcelona. 7.6 Promoció de centres d'informació de mercats exteriors.
	8. Foment de la innovació tecnològica per al progrés de la indústria.	Subobjectiu: facilitar l'accés de les empreses a les noves tecnologies i a la informació. 8.1 Creació de centres de difusió i d'informació tecnològica, que apleguen documentació i informació sobre noves tecnologies per als serveis a l'empresa, en especial a les petites empreses, cooperatives i societats anònimes laborals. 8.2 Potenciar la investigació aplicada i l'assessorament tecnològic sectorial.
	9. Desenvolupament de sectors amb potencialitat dins de l'àrea metropolitana.	Subobjectiu: promoció de sectors amb potencialitats però no prou desenvolupats. 9.1 Atreure seus d'institucions, d'empreses i d'associacions d'àmbit estatal i internacional. 9.2 Afavorir el desenvolupament de sectors amb potencialitat.

